

Gram og Nybøl Godser A/S

Slotsvej 54
6510 Gram
CVR-nr. 38097512

Årsrapport 2023

Godkendt på selskabets generalforsamling, den
13.06.2024

Johannes Huus Bogh
Dirigent

Indhold

Virksomhedsoplysninger	2
Ledelsespåtegning	3
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	4
Ledelsesberetning	7
Resultatopgørelse for 2023	11
Balance pr. 31.12.2023	12
Egenkapitalopgørelse for 2023	14
Pengestrømsopgørelse for 2023	15
Noter	16
Anvendt regnskabspraksis	21

Virksomhedsoplysninger

Virksomhed

Gram og Nybøl Godser A/S

Slotsvej 54

6510 Gram

CVR-nr.: 38097512

Hjemsted: Haderslev

Regnskabsår: 01.01.2023 - 31.12.2023

Bestyrelse

Johannes Huus Bogh, formand

Svend Brodersen

Anders René Jensen

Direktion

Svend Brodersen, direktør

Revisor

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Egtved Allé 4

6000 Kolding

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2023 - 31.12.2023 for Gram og Nybøl Godser A/S.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2023 samt af resultatet af virksomhedens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2023 - 31.12.2023.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Gram, den 13.06.2024

Direktion

Svend Brodersen
direktør

Bestyrelse

Johannes Huus Bogh
formand

Svend Brodersen

Anders René Jensen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Gram og Nybøl Godser A/S

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Gram og Nybøl Godser A/S for regnskabsåret 01.01.2023 - 31.12.2023, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2023 samt af resultatet af selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2023 - 31.12.2023 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisors etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de

yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den anvendte regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er herudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til den relevante lovgivning.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med

årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i den relevante lovgivning. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Kolding, den 13.06.2024

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33963556

Per Schøtt

Statsautoriseret revisor

MNE-nr. mne28663

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal

	2023	2022	2021	2020	2019
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.	t.kr.
Hovedtal					
Nettoomsætning	146.733	141.539	120.795	122.159	105.763
Bruttoresultat	63.543	56.929	46.774	46.233	34.917
Driftsresultat	16.517	16.052	12.269	13.962	6.378
Resultat af finansielle poster	(11.190)	(7.153)	(6.579)	(5.944)	(3.277)
Årets resultat	4.158	6.962	4.408	6.293	2.610
Balancesum	441.063	402.688	348.482	332.543	325.819
Investeringer i materielle aktiver	33.680	51.954	24.442	7.411	15.494
Egenkapital	79.662	75.504	68.542	64.133	57.840
Nøgletal					
Bruttoavance (%)	43,31	40,22	38,72	37,85	33,01
EBIT-margin (%)	11,26	11,34	10,16	11,43	6,03
Nettomargin (%)	2,83	4,92	3,65	5,15	2,47
Egenkapitalforrentning (%)	5,36	9,67	6,64	10,32	4,62
Soliditetsgrad (%)	18,06	18,75	19,67	19,29	17,75

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Finansforeningens gældende version af "Anbefalinger & Nøgletal".

Bruttoavance (%):

$\frac{\text{Bruttoresultat} * 100}{\text{Nettoomsætning}}$

EBIT-margin (%):

$\frac{\text{Driftsresultat} * 100}{\text{Nettoomsætning}}$

Nettomargin (%):

$\frac{\text{Årets resultat} * 100}{\text{Nettoomsætning}}$

Egenkapitalforrentning (%):

$\frac{\text{Årets resultat} * 100}{\text{Gns. egenkapital}}$

Soliditetsgrad (%):

Egenkapital * 100

Balancesum

Virksomhedens væsentligste aktiviteter

Selskabets primære aktivitet er at drive økologisk landbrug og fødevarerforædling, samt i tilknytning hertil kulturformidling, hotel- og conferencefaciliteter og messe- og udstillingsaktiviteter på Gram Slot.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat blev et overskud på 5,3 mio.kr. før skat og 4,2 mio.kr. efter skat. Der var for regnskabsåret budgetteret med et resultat på 4,9 mio.kr. før skat.

Omsætningen er med 147 mio.kr. forøget med 5 mio.kr. i forhold til 2022. Dette er sket på trods af faldende mælkepriser, og et år med lave udbytter i kornafgrøder pga. særdeles vanskelige dyrkningsvilkår. Især avlen af kartofler og løg har i 2023 været med til at sikre et overskud som budgetteret, og en fortsat stigende omsætning. Udbytterne var over middel og afsætningsforholdene har været gode.

Samlet vurderes årets resultat som tilfredsstillende.

Selskabet er pr. 01.01.2023 fusioneret med datterselskaberne Investeringselskabet Gram og Nybøl Godser A/S og Vedsted Cotel A/S.

Årets resultat sammenholdt med den forventede udvikling

Årets resultat lever op til forventningerne til året.

Forventet udvikling

For 2024 forventes et positivt resultat før skat i niveauet 4-6 mio.kr.

Særlige risici

Selskabets aktiviteter er investeringstunge. Størstedelen af selskabets produktionsapparat er lånefinansieret, hvorfor selskabet er eksponeret overfor udviklingen på rentemarkederne. 50% af selskabets realkreditgæld er i fastforrentede lån med en pålydende rente på 1,0-1,5%, mens den resterende del er med variabel rente, med en løbetid på 5 år.

Selskabets produktion af afgrøder er afhængig af vejret, der har indflydelse på hele produktionsprocessen fra såning, vækst og til høst. Ud over vanding i tørkeperioder kan risikoen ikke påvirkes væsentligt.

Dog er der taget initiativer i retning af et sædskifte med flere afgrøder, som er mere robuste overfor det skiftende vejr, og derfor er især arealet med græs øget i 2024.

Miljømæssige forhold

Hele Gram Slot drives økologisk, med respekt for både jord, dyr og natur. Bæredygtighed indtænkes i alle dele af virksomheden og vores erfaring siger os, at bæredygtigheden også er der økonomisk, for over hele verden er der voksende bevidsthed om, hvad vi udsætter både kroppe og omgivelser for.

Vi vil gå foran og være med til at sætte fremtidens standarder, når det gælder nye metoder inden for dyrevelfærd og naturligt foder. I 2023 er der også igangsat en række initiativer for at nedsætte bedriftens klimaaftryk. Nyplantning af skov, omlægning af arealer til skovlandbrug og udskiftning af kvægrace, er nogle af de mange initiativer der vil sikre et lavere klimaaftryk på sigt.

Da vi overtog Gram Slot for 17 år siden skrev vi, at den økologiske tankegang efter vores vurdering ville være den største folkebevægelse på jorden om 10 år. Vi kan i dag konstatere, at det går hurtigere end vi kunne forestille os.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Selskabet har ikke egne forsknings- og udviklingsaktiviteter, men bidrager sammen med samarbejdspartnere i udvikling af nye produkter til Rema1000's detailbutikker. I 2023 er der bl.a. lanceret madspildskartofler og kartoffel dippers.

Gram Slot har over de sidste 10 år investeret meget tid i at tilegne sig viden inden for produktion af kartofler og grøntsager, da der er en stigende efterspørgsel herfor. Der dyrkes nu over 400 ha årligt med disse produkter, og vi er på få år blevet en af Danmarks største på området.

Resultatopgørelse for 2023

	Note	2023 kr.	2022 kr.
Nettoomsætning		146.733.089	141.538.630
Andre driftsindtægter		3.627.274	1.993.160
Andre eksterne omkostninger		(86.817.456)	(86.603.030)
Bruttoresultat		63.542.907	56.928.760
Personaleomkostninger	2	(39.069.632)	(34.099.205)
Af- og nedskrivninger	3	(7.956.696)	(6.777.597)
Driftsresultat		16.516.579	16.051.958
Indtægter af andre finansielle aktiver		20.000	0
Andre finansielle indtægter	4	210.876	534.993
Andre finansielle omkostninger	5	(11.421.270)	(7.687.817)
Resultat før skat		5.326.185	8.899.134
Skat af årets resultat	6	(1.167.689)	(1.936.950)
Årets resultat	7	4.158.496	6.962.184

Balance pr. 31.12.2023

Aktiver

	Note	2023 kr.	2022 kr.
Erhvervede immaterielle aktiver		495.891	630.706
Immaterielle aktiver	8	495.891	630.706
Grunde og bygninger		308.276.741	284.151.128
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		31.165.571	30.644.237
Biologiske aktiver		20.576.250	19.364.700
Materielle aktiver	9	360.018.562	334.160.065
Andre værdipapirer og kapitalandele		3.336.170	3.029.188
Finansielle aktiver	10	3.336.170	3.029.188
Anlægsaktiver		363.850.623	337.819.959
Råvarer og hjælpematerialer		11.604.488	11.856.562
Varer under fremstilling		3.022.713	2.800.572
Fremstillede varer og handelsvarer		28.312.259	27.517.702
Varebeholdninger		42.939.460	42.174.836
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		10.459.863	7.827.359
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		1.660.142	3.062.045
Andre tilgodehavender		14.520.621	9.574.131
Tilgodehavende sambeskatningsbidrag		383.576	0
Periodeafgrænsningsposter	11	2.083.242	2.203.561
Tilgodehavender		29.107.444	22.667.096
Likvide beholdninger		5.165.512	26.241
Omsætningsaktiver		77.212.416	64.868.173
Aktiver		441.063.039	402.688.132

Passiver

	Note	2023 kr.	2022 kr.
Virksomhedskapital		37.500.000	37.500.000
Reserve for opskrivninger		5.255.661	5.255.661
Overført overskud eller underskud		36.906.694	32.748.199
Egenkapital		79.662.355	75.503.860
Udskudt skat	12	25.675.806	24.129.941
Hensatte forpligtelser		25.675.806	24.129.941
Gæld til realkreditinstitutter		195.012.124	172.516.507
Bankgæld		24.920.800	27.592.971
Leasingforpligtelser		11.695.867	11.615.097
Gæld til kreditinstitutter i øvrigt		822.500	1.057.500
Leverandører af varer og tjenesteydelser		33.131	20.762
Anden gæld		521.800	443.600
Periodeafgrænsningsposter	13	0	800.000
Langfristede gældsforpligtelser	14	233.006.222	214.046.437
Kortfristet del af langfristede forpligtelser	14	10.933.423	9.900.953
Bankgæld		33.758.120	23.067.848
Modtagne forudbetalinger fra kunder		797.693	1.312.077
Leverandører af varer og tjenesteydelser		14.969.081	11.746.273
Gæld til virksomhedsdeltagere og ledelse		33.660.000	33.660.000
Skyldige sambeskatningsbidrag		0	2.215.106
Anden gæld		8.600.339	7.105.637
Kortfristede gældsforpligtelser		102.718.656	89.007.894
Gældsforpligtelser		335.724.878	303.054.331
Passiver		441.063.039	402.688.132
Begivenheder efter balancedagen	1		
Eventualforpligtelser	16		
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	17		
Transaktioner med nærtstående parter, der ikke er på markedsmæssige vilkår	18		
Koncernforhold	19		

Egenkapitalopgørelse for 2023

	Virksomheds- kapital kr.	Reserve for opskrivninger kr.	Overført overskud eller underskud kr.	I alt kr.
Egenkapital primo	37.500.000	5.255.661	32.748.198	75.503.859
Årets resultat	0	0	4.158.496	4.158.496
Egenkapital ultimo	37.500.000	5.255.661	36.906.694	79.662.355

Pengestrømsopgørelse for 2023

	Note	2023 kr.	2022 kr.
Driftsresultat		16.516.579	16.051.958
Af- og nedskrivninger		7.956.696	6.777.597
Ændringer i arbejdskapital	15	(3.712.883)	(4.747.417)
Tab/fortjeneste salg anlægsaktiver		(409.950)	0
Pengestrømme vedrørende primær drift		20.350.442	18.082.138
Modtagne finansielle indtægter		230.876	534.993
Betalte finansielle omkostninger		(11.421.270)	(7.317.389)
Refunderet/(betalt) skat		(2.220.506)	(114.540)
Pengestrømme vedrørende drift		6.939.542	11.185.202
Køb mv. af immaterielle aktiver		0	(20.000)
Køb mv. af materielle aktiver		(33.680.377)	(46.751.359)
Salg af materielle aktiver		409.950	875.695
Pengestrømme vedrørende investeringer		(33.270.427)	(45.895.664)
Frie pengestrømme frembragt fra drift og investering før finansiering		(26.330.885)	(34.710.462)
Optagelse af lån		31.323.650	54.328.000
Afdrag på lån mv.		(10.543.764)	(28.137.604)
Bevægelse på kassekreditten		10.690.270	7.851.362
Pengestrømme vedrørende finansiering		31.470.156	34.041.758
Ændring i likvider		5.139.271	(668.704)
Likvider primo		26.241	694.945
Likvider ultimo		5.165.512	26.241
Likvider ultimo sammensætter sig af:			
Likvide beholdninger		5.165.512	26.241
Likvider ultimo		5.165.512	26.241

Noter

1 Begivenheder efter balancedagen

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

2 Personaleomkostninger

	2023	2022
	kr.	kr.
Gager og lønninger	34.988.433	30.982.386
Pensioner	2.530.553	1.911.204
Andre omkostninger til social sikring	704.293	629.605
Andre personaleomkostninger	846.353	576.010
	39.069.632	34.099.205
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	82	78

Ifølge årsregnskabslovens § 98 B stk. 3 nr. 2 er vederlag til ledelsen ikke oplyst.

3 Af- og nedskrivninger

	2023	2022
	kr.	kr.
Afskrivninger på immaterielle aktiver	134.815	134.315
Afskrivninger på materielle aktiver	7.821.881	6.978.457
Tab og gevinst ved salg af immaterielle og materielle aktiver	0	(335.175)
	7.956.696	6.777.597

4 Andre finansielle indtægter

	2023	2022
	kr.	kr.
Finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder	197.184	247.886
Renteindtægter i øvrigt	13.005	3.079
Valutakursreguleringer	687	7.210
Øvrige finansielle indtægter	0	276.818
	210.876	534.993

5 Andre finansielle omkostninger

	2023	2022
	kr.	kr.
Finansielle omkostninger fra tilknyttede virksomheder	32.589	88.538
Renteomkostninger i øvrigt	11.227.350	7.455.608
Valutakursreguleringer	35.195	10.535
Øvrige finansielle omkostninger	126.136	133.136
	11.421.270	7.687.817

6 Skat af årets resultat

	2023	2022
	kr.	kr.
Aktuel skat	(378.176)	2.217.981
Ændring af udskudt skat	1.545.865	(278.156)
Refusion i sambeskatning	0	(2.875)
	1.167.689	1.936.950

7 Forslag til resultatdisponering

	2023	2022
	kr.	kr.
Overført resultat	4.158.496	6.962.184
	4.158.496	6.962.184

8 Immaterielle aktiver

	Erhvervede immaterielle aktiver kr.
Kostpris primo	1.348.150
Kostpris ultimo	1.348.150
Af- og nedskrivninger primo	(717.444)
Årets afskrivninger	(134.815)
Af- og nedskrivninger ultimo	(852.259)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	495.891

9 Materielle aktiver

	Grunde og bygninger kr.	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar kr.	Biologiske aktiver kr.
Kostpris primo	203.647.663	65.420.523	19.364.700
Tilgange	25.981.466	6.487.362	1.211.550
Afgange	0	(531.824)	0
Kostpris ultimo	229.629.129	71.376.061	20.576.250
Opskrivninger primo	101.997.729	0	0
Opskrivninger ultimo	101.997.729	0	0
Af- og nedskrivninger primo	(21.494.264)	(34.776.286)	0
Årets afskrivninger	(1.855.853)	(5.966.028)	0
Tilbageførsel ved afgang	0	531.824	0
Af- og nedskrivninger ultimo	(23.350.117)	(40.210.490)	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	308.276.741	31.165.571	20.576.250
Regnskabsmæssig værdi, hvis aktiver ikke var opskrevet	206.279.012	31.165.571	20.576.250
Ikke-ejede aktiver	0	20.306.545	0

10 Finansielle aktiver

	Andre værdipapirer og kapital- andele kr.
Kostpris primo	325.000
Kostpris ultimo	325.000
Opskrivninger primo	2.704.190
Dagsværdireguleringer	728.757
Tilbageførsel ved afgang	(421.777)
Opskrivninger ultimo	3.011.170
Regnskabsmæssig værdi ultimo	3.336.170

Andre værdipapirer og kapitalandele omfatter andelsbeviser, der måles til dagsværdi (udmeldt værdi af andelselskaberne) på balancedagen. Dagsværdiregulering påvirker resultatopgørelsen positivt med 729 t.kr. i regnskabsåret.

11 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består af forudbetalt forpagtning mv.

12 Udskudt skat

	2023 kr.	2022 kr.
Immaterielle aktiver	(842.159)	(878.109)
Materielle aktiver	24.874.482	23.173.761
Finansielle aktiver	537.579	377.252
Forpligtelser	1.378.003	1.457.037
Fremførbare skattemæssige underskud	(272.099)	0
Udskudt skat i alt	25.675.806	24.129.941

Bevægelser i året	2023 kr.	2022 kr.
Primo	24.129.941	24.081.548
Indregnet i resultatopgørelsen	1.545.865	48.393
Ultimo	25.675.806	24.129.941

13 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består af modtaget kompensation for drift af pumpeanlæg.

14 Langfristede forpligtelser

	Forfald inden for 12 måneder 2023 kr.	Forfald inden for 12 måneder 2022 kr.	Forfald efter 12 måneder 2023 kr.	Restgæld efter 5 år 2023 kr.
Gæld til realkreditinstitutter	3.585.603	3.072.288	195.012.124	180.309.210
Bankgæld	2.986.088	2.373.587	24.920.800	13.336.274
Leasingforpligtelser	4.126.732	3.938.319	11.695.867	1.472.299
Gæld til kreditinstitutter i øvrigt	235.000	235.000	822.500	0
Leverandører af varer og tjenesteydelser	0	21.204	33.131	0
Anden gæld	0	60.555	521.800	521.800
Periodeafgrænsningsposter	0	200.000	0	0
	10.933.423	9.900.953	233.006.222	195.639.583

15 Ændring i arbejdskapital

	2023 kr.	2022 kr.
Ændring i varebeholdninger	(764.624)	(6.635.561)
Ændring i tilgodehavender	(6.056.772)	(4.470.964)
Ændring i leverandørgæld mv.	3.415.495	6.923.549
Andre ændringer	(306.982)	(564.441)
	(3.712.883)	(4.747.417)

16 Eventualforpligtelser

	2023	2022
	kr.	kr.
Kautions- og garantiforpligtelser	16.588.774	588.774
Eventualforpligtelser i alt	16.588.774	588.774

Selskabet indgår i en dansk sambeskatning med SB Invest Gram ApS som administrationselskab. Selskabet hæfter derfor i henhold til selskabsskattelovens regler herom subsidiært for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber begrænset til den ejerandel, hvormed selskabet indgår i koncernen, og ligeledes subsidiært for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de sambeskattede selskaber. De sambeskattede selskabers samlede kendte nettoforpligtelse i sambeskatningen fremgår af administrationselskabets årsregnskab.

17 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Prioritetsgæld er sikret ved pant i ejendomme. Pantet omfatter herudover de til ejendommene hørende produktionsanlæg og maskiner.

Til sikkerhed for bankgæld er deponeret ejerpantebrev nom. 81.068 t.kr. og skadeløsbrev nom. 8.400 t.kr.
Til sikkerhed for gæld til kreditinstitutter i øvrigt er deponeret pantebrev på 2.350 t.kr.

Den regnskabsmæssige værdi af pantsatte ejendomme udgør 308.277 t.kr., og den regnskabsmæssige værdi af pantsatte produktionsanlæg udgør 10.859 t.kr.

Til sikkerhed for bankgæld er udstedt skadeløsbrev (virksomhedspant) på 6.500 t.kr. i tilgodehavender fra salg og besætning. Den regnskabsmæssige værdi af pantsatte aktiver udgør 31.036 t.kr.

Visse produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg mv. er finansieret ved finansiel leasing. Den regnskabsmæssige værdi af finansielt leasede aktiver udgør 20.307 t.kr.

18 Transaktioner med nærtstående parter, der ikke er på markedsmæssige vilkår

I årsrapporten oplyses alene transaktioner med nærtstående parter, der ikke er gennemført på markedsvilkår. Der er ikke gennemført sådanne transaktioner i regnskabsåret.

19 Koncernforhold

Navn og hjemsted for modervirksomheden, der udarbejder koncernregnskab for den største (og eneste) koncern:

SB Invest Gram ApS, Haderslev

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabsklasse

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for regnskabsklasse C (mellem).

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Virksomhedssammenslutninger

Selskabet er pr. 01.01.2023 fusioneret med datterselskaberne Investeringselskabet Gram og Nybøl Godser A/S og Vedsted Cotel A/S.

Ved fusioner, hvor de deltagende virksomheder er under modervirksomhedens kontrol, anvendes sammenlægningsmetoden. Efter sammenlægningsmetoden indregnes den erhvervede virksomheds aktiver og forpligtelser til regnskabsmæssige værdier, korrigeret for eventuelle forskelle i anvendt regnskabspraksis. Forskellen mellem det aftalte vederlag og den erhvervede virksomheds regnskabsmæssige værdi indregnes på egenkapitalen. Sammenligningstillene tilpasses.

Offentlige tilskud

Offentlige tilskud indregnes, når der er opnået endeligt tilsagn fra tilskudsgiver, og det er sandsynligt, at de betingelser, der er knyttet til tilskuddet, vil blive opfyldt. Tilskud indregnes som indtægt i resultatopgørelsen, i takt med at de indtjenes.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Nettoomsætning indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovergang til køber har fundet sted. Nettoomsætning indregnes eksklusive moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til salgsværdien af det fastsatte vederlag.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter set i forhold til virksomhedens hovedaktivitet, herunder fortjeneste ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver samt lønrefusioner.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder produktionsomkostninger, lokaleomkostninger, kontorholdsomkostninger, salgsfremmende omkostninger mv. I posten indgår endvidere nedskrivninger af tilgodehavender indregnet under omsætningsaktiver.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager såvel som omkostninger til social sikring, pensioner o.l. for virksomhedens medarbejdere.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle aktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger af materielle samt immaterielle aktiver.

Indtægter af andre finansielle anlægsaktiver

Indtægter af andre finansielle anlægsaktiver omfatter afkast i form af renter, udbytte o.l. af finansielle anlægsaktiver, der ikke er kapitalandele i tilknyttede eller associerede virksomheder.

Andre finansielle indtægter

Andre finansielle indtægter består af modtagne renteindtægter, herunder renteindtægter fra tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder, nettokursgevinster vedrørende værdipapirer og transaktioner i fremmed valuta.

Andre finansielle omkostninger

Andre finansielle omkostninger består af renteomkostninger, herunder renteomkostninger fra gæld til tilknyttede virksomheder, nettokurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle forpligtelser samt tillæg under acontoskatteordningen mv.

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Selskabet er sambeskattet med SB Invest Gram ApS og alle dets danske tilknyttede virksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Balancen**Immaterielle rettigheder mv.**

Immaterielle rettigheder mv. omfatter erhvervede immaterielle rettigheder.

Erhvervede immaterielle rettigheder måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og afskrives lineært over den forventede levetid, der er 10 år.

Immaterielle rettigheder mv. nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Materielle aktiver

Grunde og bygninger samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med tillæg af opskrivninger og for bygningers vedkommende med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Opskrivning sker på grundlag af regelmæssige, uafhængige vurderinger af dagsværdien.

Produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, underleverandører og lønninger. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

	Brugstid
Fredede bygninger	100 år
Andre bygninger	50 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-10 år

Forventede brugstider og restværdier revurderes årligt.

Materielle aktiver nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Biologiske aktiver

Biologiske aktiver, der omfatter stambesætning, måles ved første indregning til kostpris, der for købte aktiver består af købsprisen tillagt eventuelle direkte tilknyttede anskaffelsesomkostninger.

Efter første indregning måles de biologiske aktiver til dagsværdi, der repræsenterer det beløb, som aktiverne vil kunne sælges for til en uafhængig køber. Dagsværdien opgøres til de senest konstaterede salgsværdier på markeder for tilsvarende aktiver.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre værdipapirer og kapitalandele omfatter andelsbeviser, der måles til dagsværdi (udmeldt værdi af andelsselskaberne) på balancedagen.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden, eller nettorealisationsværdi, hvis denne er lavere.

Kostprisen for indkøbte handelsvarer og varer under fremstilling omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger. Kostprisen for fremstillede varer, der primært omfatter høstede afgrøder til salg og opfodring, måles til dagsværdi. For andre fremstillede varer omfatter kostprisen råvarer, hjælpematerialer, direkte løn og indirekte produktionsomkostninger.

Nettorealisationsværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af

færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Tilgodehavende og skyldig sambeskatningsbidrag

Aktuelle skyldige sambeskatningsbidrag eller tilgodehavende sambeskatningsbidrag indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for betalt acontoskat. Ved skattemæssige underskud indregnes kun tilgodehavende sambeskatningsbidrag, hvis underskuddet forventes udnyttet i sambeskatningen.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede, skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

Gæld til realkreditinstitutter

Gæld til realkreditinstitutter i form af prioritetsgæld måles på tidspunktet for lånoptagelse til kostpris, der svarer til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles prioritetsgæld til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved lånoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiel omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser vedrørende finansielt leasede aktiver indregnes i balancen som gældsforpligtelser og måles på tidspunktet for indgåelse af kontrakten til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser. Efter første indregning måles leasingforpligtelserne til amortiseret kostpris. Forskellen mellem nutidsværdien og den nominelle værdi af leasingydelserne indregnes i resultatopgørelsen over kontrakternes løbetid som en finansiel omkostning.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Modtagne forudbetalinger fra kunder

Modtagne forudbetalinger fra kunder omfatter beløb, der er modtaget fra kunder forud for leveringstidspunktet.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter modtagne indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt likviderne ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter præsenteres efter den indirekte metode og opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalte finansielle indtægter, finansielle omkostninger og selskabsskat.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter og finansielle anlægsaktiver samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle og materielle aktiver., herunder anskaffelse af finansielt leasede aktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af virksomhedskapitalen og de omkostninger, der er forbundet hermed, samt optagelse af lån, afdrag på rentebærende gæld, herunder leasingforpligtelser, køb af egne aktier og betaling af udbytte.

Likvider omfatter likvide beholdninger.